

Державна адміністрація залізничного транспорту України
"УКРЗАЛІЗНИЦЯ"
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ЛОКОМОТИВНОГО ГОСПОДАРСТВА

№ ЦТ- 0106

Затверджено наказ Укрзалізниці
22 листопада 2004р. №

ІНСТРУКЦІЯ ЛОКОМОТИВНІЙ БРИГАДІ

Київ - 2004

П Е Р Е Д М О В А

Внесено

Головним управлінням локомотивного господарства Укрзалізниці

**Затверджено та
введено в дію**

Наказом Укрзалізниці
від 22 листопада 2004р. №

На заміну

" Посадової інструкції локомотивній бригаді"
№ЦТ – 0006, затвердженої наказом
Укрзалізниці від 09.02.96р. № 35/Ц

ІНСТРУКЦІЯ ЛОКОМОТИВНІЙ БРИГАДІ

1 Загальні положення

1.1 Працівниками локомотивних бригад є особи, які призначені для керування та обслуговування електровозів, тепловозів, паровозів (далі - локомотива), електропоїзда, дизель-поїзда, автомотриси (далі - моторвагонного рухомого складу чи МВРС): машиніст, помічник машиніста, а також особи, що працюють їх дублерами.

У своїй роботі локомотивні бригади керуються Правилами технічної експлуатації залізниць України (ПТЕ), Інструкцією з сигналізації на залізницях України, Інструкцією з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України, Інструкцією з експлуатації гальм рухомого складу та Інструкцією про порядок користування АЛС і пристроями контролю пильності машиніста, законодавчими та іншими нормативними актами з безпеки руху та охорони праці, правилами та інструкціями з технічного обслуговування і ремонту локомотивів (МВРС), чинними наказами, вказівками та інструкціями Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця), управлінь залізниць, дирекцій залізничних перевезень, локомотивних депо, а також вимогами цієї Інструкції.

При виїзді на дільниці суміжних залізниць і залізниці інших держав локомотивна бригада керується чинними на цих залізницях нормативними документами.

Працівники локомотивних бригад відносяться до професій, що пов'язані з рухом поїздів, і на них поширюються всі вимоги та положення Укрзалізниці, які стосуються цієї категорії залізничників.

1.2 Машиністами локомотивів (МВРС) призначаються особи, які мають професійно-технічну освіту та отримали посвідчення на право керування локомотивом (МВРС) відповідного виду тяги, необхідну практичну та теоретичну підготовку, успішно пройшли іспити у комісії локомотивного депо щодо знань ними ПТЕ, Інструкції з сигналізації, Інструкції з руху поїздів і маневрової роботи, Інструкції з експлуатації гальм рухомого складу, конструкції локомотивів (МВРС), цієї інструкції, технічно-розпорядчих актів станцій та інших документів, що встановлюють обов'язки локомотивної бригади, нормативних актів з охорони праці, Положення про дисципліну працівників залізничного транспорту та при наявності письмового висновку машиніста-інструктора локомотивних бригад (надалі – машиніста - інструктора) про придатність їх до самостійної роботи на дільницях (станціях) та серіях локомотивів (МВРС), які будуть ними обслуговуватися .

1.3 Висновок про можливість допуску до самостійної роботи машиністу локомотива (МВРС) видається машиністом-інструктором локомотивних бригад після успішного виконання з ним практичних випробовувань при поїздках в обох напрямках на дільницях обслуговування в період стажування машиністом. Такі поїздки виконуються за вказівкою начальника локомотивного депо після успішного складання теоретичних іспитів та наявності:

- заяви кандидата на посаду машиніста ;
- письмової рекомендації машиніста, якому наказом начальника депо було доручено підготовку помічника машиніста до самостійної роботи машиністом протягом трьох місяців їх спільної праці;

-письмової рекомендації машиніста-інструктора локомотивних бригад, на якого покладені обов'язки з навчання локомотивних бригад, про проходження повного курсу практичного навчання (за затвердженою начальником депо програмою) на діючих локомотивах, тренажерах, навчальних комп'ютерних програмах, схемах, інших учбових посібниках та успішне складання заліків.

Перелік дільниць обслуговування з найбільш складним профілем, на яких перевірка дотримання вимог інструкції з експлуатації гальм і практичні випробування на придатність до самостійної роботи машиністом проводяться машиністом-інструктором локомотивних бригад, на якого покладені обов'язки навчання експлуатації гальм, встановлюється наказом начальника депо.

При відсутності в депо машиністів-інструкторів, на яких покладені обов'язки навчання локомотивних бригад та із автогальм, письмову рекомендацію про проходження повного курсу практичного навчання на діючих локомотивах, тренажерах та акт практичних випробувань на допуск до самостійної роботи машиністу видає закріплений машиніст-інструктор. Порядок призначення на посаду машиніста приведений в інструкції машиністу-інструктору локомотивних бригад.

1.4 Помічниками машиністів локомотивів призначаються особи, які мають професійно-технічну освіту або загальну середню освіту та курсову професійну підготовку з відривом від виробництва і отримали посвідчення помічника машиніста локомотива (МВРС) відповідного виду тяги та успішно склали встановлені іспити при призначенні на посаду в комісії локомотивного депо. Порядок призначення на посаду помічника машиніста приведений у додатку 1 до цієї інструкції.

1.5 Обсяг знань при періодичних іспитах та при призначенні на посаду машиніста та помічника машиніста локомотива, а також періодичність наступних іспитів для цієї професії встановлюється відповідним наказом Міністерства транспорту України.

Працівники локомотивних бригад, з вини яких допущена транспортна подія або порушення вимог нормативних документів в поїзній та маневровій роботі, підлягають позачерговим іспитам у встановленому порядку.

1.6 Особи, що призначаються машиністами і помічниками машиністів локомотивів (МВРС), повинні мати медичний висновок лікарсько-експертної комісії про їх придатність працювати на цій посаді, а також пройти професійний відбір у порядку, встановленому відповідними нормативними документами.

Допуск до роботи вказаних осіб проводиться після їх навчання та перевірки знань нормативних актів з охорони праці і присвоєння відповідної групи з електробезпеки.

1.7 Склад локомотивних бригад і порядок обслуговування ними локомотивів (МВРС) устанавлюється начальником залізниці в залежності від типів локомотивів (МВРС), з урахуванням місцевих умов та на підставі затверджених Державною адміністрацією залізничного транспорту України (Укрзалізницею) систем обслуговування.

1.8 Машиністи, які призначаються для роботи на локомотивах з обслуговуванням їх без помічника машиніста, повинні мати стаж роботи на посаді машиніста не менше двох років та медичний висновок про придатність до цієї роботи. Порядок обслуговування локомотивів одним машиністом встановлюється інструкцією, яка затверджується начальником залізниці.

1.9 Переведення працівників локомотивних бригад на більш відповідальну роботу (помічника машиніста - машиністом локомотива, із маневрового руху – у вантажний, із вантажного - в приміський та пасажирський рух, на обслуговування локомотива без помічника машиніста та інше) здійснюється з урахуванням ділових та моральних якостей працівника при наявності письмового подання прикріпленого машиніста-інструктора і відсутності дисциплінарних стягнень. Перед призначенням на більш відповідальну роботу машиніст також повинен пройти співбесіду з начальником депо, а в період його відсутності – із заступником начальника депо з експлуатації.

1.10 При обслуговуванні локомотивів (МВРС) закріпленим способом з числа машиністів, які виділені для роботи на даному локомотиві, за письмовою пропозицією машиніста-інструктора наказом начальника депо призначається старший машиніст, який забезпечує керівництво закріпленими локомотивними бригадами, організує роботу з утримання та нагляду за локомотивом (МВРС). У відповідності з вимогами цієї інструкції та виходячи з місцевих умов, начальником локомотивного депо затверджується положення про роботу старшого машиніста.

1.11 Для забезпечення безпеки руху та чіткої взаємодії у процесі роботи склад локомотивної бригади, як правило, має бути постійним.

Персональний склад локомотивних бригад для спільної роботи комплектується два рази на рік (до літнього та зимового графіка руху) з урахуванням ділових та моральних якостей за пропозицією машиніста-інструктора і затверджується наказом начальника локомотивного депо. При цьому, до молододосвідченого машиніста або помічника машиніста, які мають стаж роботи за професією менше одного року, повинен закріплюватися відповідно досвідчений помічник машиніста або машиніст зі стажем роботи не менше одного року.

Списки персонального складу локомотивних бригад повинні знаходитися у чергового локомотивного депо, начальника резерву локомотивних бригад чи старшого нарядника та нарядника. Зміни персонального складу локомотивних бригад допускаються, як виняток, з письмового дозволу начальника депо або його заступника з експлуатації, а в нічний час при їх відсутності – чергового локомотивного депо.

Заново сформованій локомотивній бригаді перед першою спільною поїздкою черговий локомотивного депо або машиніст-інструктор зобов'язані провести передрейсовий інструктаж згідно із затвердженою начальником депо тематикою.

1.12 Для обслуговування локомотивів пасажирського руху призначаються машиністи 1-го та 2-го класів кваліфікації та досвідчені помічники машиніста.

У виняткових випадках у локомотивних депо, які мають в цілому по депо або по видах тяги лише пасажирський рух, для обслуговування пасажирських поїздів призначаються машиністи локомотивів, які ще не досягли 1-го та 2-го класу кваліфікації, але мають необхідну теоретичну та практичну підготовку і працюють з досвідченими помічниками машиністів. Для керування моторвагонними поїздами призначаються машиністи незалежно від класу кваліфікації.

Персональний склад локомотивних бригад для обслуговування пасажирських поїздів розглядається та затверджується начальником служби локомотивного господарства залізниці або першим його заступником до введення літнього графіка руху поїздів.

1.13 Машиністи локомотивів (МВРС) при переведенні на інший вид роботи, зміні типу або серії локомотива (МВРС) допускаються до самостійної роботи після проведення теоретичних іспитів, практичних випробовувань та при наявності затвердженого начальником депо акту практичних випробовувань за підписом машиніста-інструктора. При переведенні на нову дільницю роботи машиністи локомотивів допускаються до роботи після проведення машиністом-інструктором встановленим порядком не менше двох поїздок з практичними випробовуваннями по цій дільниці та наявності затвердженого начальником депо акта практичних випробовувань. Вказаний акт зберігається у особовій справі машиніста, про наявність висновку машиніста-інструктора здійснюється запис у формуляр машиніста.

При перерві у роботі машиністом на дільниці або станції до 6 місяців, якщо за цей час відбулися зміни на дільницях та станціях (у розміщенні сигналів, засобах зв'язку, швидкостях руху та інше), машиністи допускаються до роботи після додаткового інструктажу та перевірки знань з особливостей роботи в змінених умовах а, при необхідності, з ними проводиться поїздка з практичними випробовуваннями.

При перерві у роботі машиністом, на дільниці, станції від 6 місяців до 1 року машиністи допускаються до самостійної роботи після проведення з ними інструктажу та практичних випробовувань на кожній дільниці обертання або станції та отримання позитивного письмового висновку машиніста-інструктора.

При перерві у роботі машиністом понад 1 рік або при переведенні машиніста з іншого депо (підприємства) відновлення його на посаді машиніста допускається тільки після роботи діючим помічником машиніста не менше 1 місяця порядком, встановленим пп. 1.2, 1.3 цієї інструкції.

Організація та контроль роботи локомотивних бригад, що обслуговують колійні машини та тих, які працюють в оренді, встановлюється Державною адміністрацією залізничного транспорту України та наказом начальника залізниці, а локомотивних бригад, що знаходяться у відрядженні в іншому депо – наказом начальника цього депо.

1.14 З метою підвищення відповідальності локомотивних бригад у виконанні своїх обов'язків для машиністів та помічників машиністів встановлені талони попередження № 1, № 2 та № 3.

При вилученні талона № 3 машиніст (або помічник машиніста) підлягає позачерговій перевірці знань порядком, установленим наказом Міністерства транспорту та зв'язку, а машиніст, крім того, підлягає повторному практичному випробовуванню на одній із дільниць обслуговування з машиністом-інструктором для отримання дозволу на право самостійної роботи.

Порядок вилучення та повернення талонів попередження встановлюється окремим положенням Укрзалізниці .

1.15 Машиніст локомотива (МВРС) не має права передавати керування локомотивом (МВРС) іншим особам, за винятком машиніста-інструктора та машиніста, що навчають його передовим методам водіння поїздів.

З метою підготовки помічника машиніста для отримання посвідчення на право керування локомотивом (МВРС), а також при перекваліфікації машиніста на інший вид тяги, машиніст, що має стаж роботи не менше одного року, може довіряти керування локомотивом (МВРС) під своїм наглядом та під особисту відповідальність помічнику машиніста зі стажем роботи не менше шести місяців, та дублеру машиніста.

При цьому період спільної роботи машиніста і помічника машиніста повинен бути не менше одного місяця.

Порядок передачі керування локомотивом (МВРС) при практичних випробуваннях помічника машиніста кандидата на посаду машиніста вказується в положенні, розробленому Головним управлінням локомотивного господарства Укрзалізниці про підготовку помічника машиніста для роботи машиністом локомотива (МВРС). Машиністу забороняється: передавати керування локомотивом (МВРС) своєму помічнику при роботі в нестандартних та аварійних ситуаціях (несправність локомотивної сигналізації, а також інших приладів безпеки руху, прямування з пожежними, відбудовними, здвоєними поїздами, при прямуванні неправильною колією та в інших випадках, коли вимагається підвищена увага); відлучатися з кабіни локомотива (МВРС), коли локомотивом (МВРС) керує помічник машиніста.

Дозвіл на допуск до керування локомотивом помічнику машиніста надає машиніст-інструктор із записом про це в формулярі помічника машиніста.

1.16 Машиністу локомотива (МВРС) під час роботи забороняється відлучатися з локомотива (МВРС). У виняткових випадках, коли виникає така необхідність, він повинен зупинити локомотив (поїзд) у такому місці, де буде забезпечений безпечний пропуск іншого рухомого складу, загальмувати локомотив (поїзд) та закріпити його від самовільного руху у відповідності із встановленим на залізниці порядком, вилучити реверсивну рукоятку і забрати її з собою та залишити локомотив під наглядом помічника машиніста.

При роботі без помічника, машиніст може залишити локомотив (МВРС) тільки після того, як він буде приведений у неробочий стан, закріплений встановленим порядком від самовільного руху, з вилученням реверсивної рукоятки, ключів керування та замикання кабін машиніста.

Якщо вимушену зупинку поїзда (локомотива) допущено на несприятливому профілі колії, залишати кабіну локомотива машиністу та його помічнику одночасно забороняється.

При відсутності в робочій кабіні управління одного із членів локомотивної бригади приводити локомотив до руху забороняється.

1.17 При відсутності у машиніста дозволу виконувати роботу на тій або іншій дільниці та необхідності виїзду на неї машиністу повинен бути виділений провідник із числа машиністів локомотивів, які мають стаж роботи на даній дільниці не менше одного року і не мають перерви в роботі на цій дільниці більше шести місяців.

Провідник зобов'язаний надавати всю необхідну інформацію діючому машиністу для забезпечення безпечного та раціонального режиму руху поїзда по дільниці. Вказівки провідника носять рекомендаційний характер.

Відповідальність за безпечний рух поїзда по дільниці та виконання графіка руху покладається на діючу локомотивну бригаду та провідника.

1.18 Забороняється проїзд у робочих кабінах локомотивів (МВРС) осіб, які не входять до складу локомотивної бригади, окрім складачів поїздів, а також посадових осіб, які мають відповідний дозвіл, але не більше двох осіб одночасно.

Порядок проїзду працівників залізниці в кабінах локомотива (МВРС) визначається окремим наказом Укрзалізниці.

2 Формуляри машиніста та помічника машиніста

2.1 При призначенні на посаду машиніста чи помічника машиніста їм начальником депо чи заступником начальника депо з експлуатації видається службовий формуляр установленого зразка .

2.2 У службовий формуляр машиніста та помічника машиніста вносяться записи про проведення практичних випробовувань; записи про наявність в особовій справі письмових висновків на право самостійної роботи на дільницях та про результати контрольно-інструкторських поїздок; про проведені співбесіди; про надання завдань, вилучення талонів попередження, накладені дисциплінарні стягнення, результати раптових перевірок та супроводження, а також іншу роботу, яка проводиться з машиністом чи помічником машиніста.

2.3 Формуляр під час поїздки або зміни повинен знаходитися у машиніста та його помічника, а після рейсу - зберігатися в депо встановленим порядком.

2.4 Для внесення виписок з керівних документів, документів з безпеки руху, інструкцій, технічних бюлетенів про порядок дії бригади в окремих ситуаціях, проведення інструктажів про причини і обставини допущених порушень безпеки руху, наявність окремих місць на дільницях роботи, що вимагають підвищеної уваги і пильності, локомотивні бригади повинні мати і систематично вести технічний формуляр встановленим порядком.

Порядок ведення технічного формуляра вказаний в додатку 3 до цієї інструкції, а службового – в інструкції машиніста - інструктора локомотивних бригад.

3 Обов'язки локомотивної бригади

Працівники локомотивних бригад повинні:

3.1 Знати і чітко виконувати вимоги Правил технічної експлуатації залізниць України, Інструкції з сигналізації залізниць України, Інструкції з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України, Інструкції з експлуатації гальм рухомого складу на залізницях України, чинних інструкцій, наказів, указівок та інших нормативно - правових актів, віднесених до кола обов'язків працівників локомотивних бригад, правил та інструкцій з безпеки руху, охорони праці та пожежної безпеки при експлуатації, ремонті локомотивів (МВРС).

3.2 Постійно підвищувати свою кваліфікацію та професійну майстерність, відвідувати у встановленому порядку технічні заняття із заліковою перевіркою знань, проходити навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

3.3 Приходити на роботу після відпочинку одягненими по формі в терміни, що визначаються графіком роботи чи за викликом чергового по депо. Якщо немає можливості явки на роботу в зазначений час, про це необхідно терміново повідомити чергового по депо чи нарядника локомотивних бригад.

3.4 Проходити встановленим порядком передрейсовий медичний огляд та інструктажі з безпеки руху та охорони праці, знайомитися під розпис з документами з безпеки руху. Проходити передрейсовий медичний огляд у пунктах обертання, де це встановлено, та після поїздки (зміни) згідно з розробленими графіками.

Під час відпочинку у пункті обертання повноцінно використовувати наданий час для відпочинку.

3.5 При знаходженні на роботі мати при собі :

- машиністу: посвідчення на право управління локомотивом (МВРС), посвідчення особи, маршрут, службовий та технічний формуляри машиніста, талон попередження, посвідчення про допуск до роботи з електроустановками, посвід-

чення про перевірку знань з питань охорони праці, розклад руху поїздів, витяг про допустимі швидкості руху на дільницях;

- помічнику машиніста: посвідчення помічника машиніста, службовий та технічний формуляри, талон попередження, витяг про допустимі швидкості руху на дільницях, посвідчення особи та посвідчення про допуск до роботи з електроустановками, посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

3.6 Виконувати оперативні розпорядження керівників депо, машиністів-інструкторів, чергових основного чи оборотного депо, пункту зміни локомотивних бригад, поїзного та локомотивного диспетчера, енергодиспетчера, чергового по станції чи іншої особи, яка відповідає за організацію руху поїздів та виконання маневрової роботи.

3.7 Проводити приймання та здачу локомотива (МВРС), точно дотримуючись вимог ПТЕ, чинних інструкцій, правил та положень з технічного обслуговування локомотивів та МВРС, вимог правил охорони праці і місцевих інструкцій. Локомотивна бригада несе відповідальність за збереження інструменту та інвентарю, що знаходиться на локомотиві (МВРС).

3.8 При веденні поїзда та маневровій роботі виконувати встановлений регламент переговорів між машиністом та помічником машиніста, між локомотивною бригадою та поїзним диспетчером або з черговими по станціях.

3.9 Дотримуватися раціональних режимів водіння поїздів, які забезпечують виконання графіка та безпеку руху відповідно до вимог ПТЕ. Не допускати водіння поїздів, що мають вагу або довжину понад встановлені норми для даної дільниці, а також перевантаження вузлів та агрегатів локомотива (МВРС) понад встановлені технічними даними норми.

При водінні пасажирських та моторвагонних поїздів забезпечувати якісне обслуговування пасажирів, плавність ведення поїзда, не допускати порушень режиму електроопалення та вентиляції вагонів, умов посадки та висадки пасажирів.

3.10 Контролювати встановленим порядком роботу приладів безпеки, вузлів та агрегатів локомотивів (МВРС), періодично перевіряти їх стан, у тому числі протипожежний.

Особливу увагу приділяти перевірці стану деталей екіпажної частини та буксового вузла при зупинках на проміжних станціях.

Дотримуватися періодичності контролю за роботою машин, механізмів та агрегатів локомотива (МВРС) на шляху прямування поїзда порядком і в місцях, встановлених начальником депо :

- для тепловозів, електровозів та дизель-поїздів - не рідше ніж через 30 хвилин;

- для електропоїздів - не рідше ніж через 1 годину.

При тривалості зупинки поїзда 2-5 хвилин помічник машиніста повинен проводити огляд ходових частин локомотива з обох сторін, перевіряючи при цьому температуру нагрівання та стан буксових вузлів. Якщо зупинка становить більше 5 хвилин, огляд ходових частин виконує машиніст.

Після прибуття на кінцеву станцію локомотивна бригада повинна провести огляд ходових частин та перевірку буксових вузлів на нагрівання.

Порядок огляду ходових частин електро- та дизель-поїздів встановлюється місцевими інструкціями.

Контроль записів параметрів на швидкостемірній стрічці локомотивна бригада зобов'язана проводити з періодичністю не рідше ніж 30 хвилин.

3.11 При виявленні несправності локомотива вживати всі необхідні заходи для її усунення, із забезпеченням виконання вимог правил обслуговування, безпеки руху та особистої безпеки. Якщо несправність не може бути усунена у встановлений норматив часу, вжити усі необхідні заходи для збереження від пошкодження локомотива та звільнення перегону.

3.12 Економно витратити паливно-енергетичні ресурси, обтиральні та інші матеріали, утримувати у справному стані довірених інвентар, інструмент та засоби індивідуального захисту.

3.13 Не втручатися у роботу приладів безпеки, які встановлені на локомотиві та МВРС.

3.14 Не залишати кабінку керування локомотивом (МВРС) під час руху поїзда (локомотива) на заборонний сигнал світлофора, під час руху по станціях, проявляти при цьому особливу пильність.

3.15 При виконанні маневрової роботи проявляти особливу увагу та пильність, виключивши усяку поспішність, виконувати встановлений регламент переговорів по радіозв'язку. Перед початком руху локомотива отримувати необхідний план роботи, дозвіл та інформацію від осіб, які керують маневрами і розпоряджаються маневровою роботою на станції, про готовність маршруту прямування та вільність колії.

3.16 Після виконання поїздки (зміни) локомотивна бригада повинна:

- здійснити запис у журналі технічного стану локомотива про роботу вузлів та агрегатів, стан приладів безпеки та внести зауваження щодо утримання локомотива;

- здати локомотив з інвентарем черговому по депо або змінній бригаді, а при їх відсутності - привести локомотив (МВРС) у неробочий стан, закріпити його від самовільного руху та закрити зовнішні двері на замки;

- здати встановленим у депо порядком заповнені маршрути, швидкостемірні стрічки за виконану поїздку (зміну), формуляр машиніста, бланки попереджень про обмеження швидкостей руху, довідки про гальма (за винятком випадків зміни локомотивних бригад без зміни локомотива), а також іншу документацію, яку машиніст одержав за поїздку, ключі від пульта керування локомотивом (МВРС) та від кабіни машиніста;

- виконати запис у книгу зауважень машиніста про всі виявлені під час рейсу (зміни) недоліки, які загрожують безпеці руху поїздів;

- при допущених випадках транспортних подій у поїзній та маневровій роботі, пошкодженнях вузлів та агрегатів локомотива (МВРС), порушеннях графіка руху машиніст повинен повідомити чергового по депо про обставини випадку, що стався, зі станції, де скоївся випадок, або негайно після прибуття – з пункту обертання, а після поїздки - подати через чергового локомотивного депо письмовий рапорт або пояснення начальнику депо, в яких відзначити обставини та причини випадку.

3.17 Приймати участь у підготовці локомотива (МВРС) до комісійного огляду.

3.18 Машиніст локомотива (МВРС) зобов'язаний:

3.18.1 Забезпечувати безпеку руху на основі ретельного виконання вимог ПТЕ, чинних нормативних актів (інструкцій, наказів, вказівок тощо).

3.18.2 Забезпечувати виконання графіка руху поїздів та завдань на маневрову роботу, не допускаючи спрощень, порушень вимог ПТЕ та інших нормативних актів.

3.18.3 Керувати роботою усіх осіб, що входять до складу локомотивної бригади, контролювати їх дії, бути вимогливим щодо виконання ними своїх службових обов'язків.

3.18.4 Забезпечувати достовірність даних, які заносяться у маршрут машиніста та інші облікові документи.

3.18.5 Навчати свого помічника правильним прийомам утримання локомотива, вимагати виконання ним своїх посадових обов'язків, готувати помічника машиніста до самостійної роботи машиністом. При закріпленні наказом начальника депо помічника машиніста для проведення практичних випробовувань на посаду машиніста навчати його правильним режимам водіння поїздів та застосування гальм, після закінчення практичних випробовувань надати йому відповідну письмову рекомендацію.

3.18.6 Виконувати встановлені та впроваджувати передові, безпечні методи водіння поїздів та виконання маневрової роботи, вміло діяти у нестандартних та аварійних ситуаціях згідно з розробленими у депо та на залізниці посібниками і рекомендаціями.

3.18.7 На старшого машиніста додатково покладаються обов'язки щодо контролю якості виконання локомотивними бригадами технічного обслуговування локомотивів (МВРС), контролю їх технічного стану, наявності на локомотивах (МВРС) електросхем, витягів з наказів, інструкцій, технічно-розпорядчих актів станцій та інших обов'язків згідно з положенням, розробленим у депо.

3.19 Помічник машиніста зобов'язаний:

3.19.1 Забезпечувати безпеку руху на основі ретельного виконання вимог ПТЕ, чинних нормативних актів (інструкцій, наказів, вказівок тощо).

3.19.2 Своєчасно та точно виконувати доручення машиніста щодо догляду за локомотивом (МВРС) і його технічним обслуговуванням, а також з контролю за станом поїзда, який обслуговує бригада та зустрічного, вузлів та агрегатів локомотива (МВРС), закріплення локомотива (поїзда) від самовільного руху.

3.19.3 При прямуванні до заборонного сигналу світлофора перейти на бік машиніста, повторювати разом з ним показання сигналу, переконавшись в тому, що контролер знаходиться в нульовому положенні, та у достатній величині тиску у гальмівній магістралі. При відсутності дій з боку машиніста щодо зупинки поїзда (локомотива) самому вживати заходи щодо попередження проїзду заборонного сигналу.

3.19.4 Якщо машиніст раптово втратить здатність керувати локомотивом, самому зупинити поїзд (локомотив, МВРС), закріпити його встановленим порядком від самовільного руху, по радіозв'язку передати про це машиністам найближчих поїздів, поїзному диспетчеру або черговому по станції. Порядок подальших дій у цих випадках визначає поїзний диспетчер, виходячи з конкретних умов. При наявності у помічника машиніста посвідчення на право управління локомотивом і за його згодою поїзний диспетчер може дозволити помічнику машиніста довести поїзд до найближчої станції.

4 Права працівників локомотивних бригад

4.1 Машиніст має право:

4.1.1 По колу своїх обов'язків користуватися нормативною та технічною документацією, що є у депо.

4.1.2 Перевіряти якість виконання поточних видів ремонту та технічного обслуговування локомотивів і записувати про це у книгу ремонту та журнал технічного стану локомотива, а також доповідати рапортом начальнику депо про виявлені недоліки для вжиття заходів щодо їх усунення.

4.1.3 Користуватися службовим зв'язком для надання інформації причетним керівникам про виявлені недоліки щодо виконання графіка та забезпечення безпеки руху поїздів.

4.1.4 Здійснювати запис у формуляр помічника машиніста, який працює у бригаді, про виявлені порушення ним посадових обов'язків та при виявлених незадовільних знаннях давати йому завдання на самостійне вивчення вимог інструкцій, ПТЕ, конструкції і роботи локомотива .

4.1.5 Звертатися до посадових осіб залізничного транспорту з пропозиціями про вдосконалення роботи.

4.2 Старший машиніст локомотива (МВРС) додатково має право:

4.2.1. Здійснювати запис у формуляри локомотивних бригад очолюваної ним мікроколони про виявлені порушення щодо утримання та технічного обслуговування локомотива (МВРС) і давати відповідні завдання.

4.2.2 Пропонувати у встановленому порядку начальнику локомотивного депо заохочувати та підвищувати кваліфікацію машиністів та помічників машиністів.

4.2.3 Проводити приймання закріпленого локомотива (МВРС) із поточних видів ремонтів з перевіркою якості їх виконання і записом виявлених недоліків в книгу ремонту локомотивів форми ТУ-28.

4.2.4 Здійснювати теоретичну та практичну перевірку роботи і знань закріплених за локомотивом працівників локомотивних бригад.

4.3 Помічник машиніста локомотива (МВРС) має право:

4.3.1 По колу своїх обов'язків користуватися службовим зв'язком, нормативною та технічною документацією.

5 Відповідальність.

Локомотивна бригада несе відповідальність за забезпечення:

- безпеки руху поїздів та маневрової роботи;
- вимог нормативних документів з охорони праці;
- виконання графіка руху поїздів;
- правильного режиму роботи локомотивів (МВРС) та їх вузлів, своєчасного усунення несправностей, достовірності інформації про несправності локомотива;
- якості виконання технічного огляду локомотивів ТО-1;
- збереження обладнання, інструменту, засобів індивідуального захисту та сигнального приладдя;
- установлених норм витрат паливно-енергетичних ресурсів на тягу поїздів;
- виконання встановлених по колу обов'язків вимог щодо забезпечення збереження вантажів, що перевозяться;
- достовірності заповнення облікових документів;
- виконання вимог цієї Інструкції.

Працівники локомотивних бригад за невиконання або порушення своїх обов'язків несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Додаток №1
до інструкції № ЦТ - від 2004р.

**Порядок призначення на посаду помічника
машиніста локомотива (МВРС).**

1 Призначення на посаду помічників машиніста локомотива (МВРС) проводиться з числа осіб, які мають посвідчення помічників машиніста локомотива (МВРС) відповідного виду тяги та успішно пройшли теоретичні іспити на цю посаду в комісії локомотивного (моторвагонного) депо.

Як правило, відбір та призначення помічників машиніста локомотива (МВРС) проводиться на конкурсній основі.

2 Після успішного складання теоретичних іспитів на посаду помічника машиніста наказом (розпорядженням) начальника локомотивного (моторвагонного) депо цій особі призначається стажування дублером помічника машиніста. В наказі вказуються прізвище відповідального за стажування працівника (машиніста – інструктора локомотивних бригад) та тривалість стажування, яка необхідна для практичного вивчення посадових обов'язків та особливостей всіх ділянок обслуговування, але не менше шести поїздок.

При стажуванні та попередньому проходженні поїзної практики в період навчання в навчальних закладах в якості дублера помічника машиніста локомотива необхідно виконати не менше однієї поїздки на кожній ділянці обслуговування та серії локомотивів (МВРС), на яких в майбутньому буде працювати помічник машиніста.

3 Начальнику локомотивного депо надається право своїм наказом звільняти від проходження стажування (дублювання) помічника машиніста, який має стаж роботи на цій посаді чи посаді машиніста (при переведенні його на посаду помічника машиніста) не менше трьох років і працював на тих же ділянках обслуговування та серіях локомотивів (МВРС) при перерві в роботі більше 6 місяців.

4 Дублер помічника машиніста закріплюється за локомотивною бригадою, машиніст та помічник машиніста якої мають стаж роботи не менше одного року. В період стажування дублер помічника машиніста виконує (після попереднього інструктажу проведеного машиністом) обов'язки помічника машиніста під контролем діючого помічника машиніста, а в робочій кабіні – крім того, під контролем машиніста.

Стажування проводиться за програмою, яка розробляється в локомотивному депо та затверджується керівником цього депо.

У процесі стажування дублер помічника машиніста повинен :

- поповнити знання щодо якісного і безпечного обслуговування та експлуатації локомотивів (МВРС) ;

- вивчити на практиці посадові обов'язки та вимоги нормативних документів з безпеки руху та охорони праці;
- вивчити особливості облаштування дільниць обслуговування пристроями СЦБ, контактної мережі, сигнальними та колійними знаками та профілем колії;
- оволодіти навичками дій в нестандартних ситуаціях ;
- засвоїти в конкретних умовах технологію роботи локомотивних бригад, локомотивів та методи обслуговування тягового рухомого складу із забезпеченням вимог безпеки руху та охорони праці.

5 За період стажування та дублерських поїздок дублер помічника машиніста повинен підготувати свій технічний формуляр із виписками: швидкості руху поїздів на дільницях обслуговування; місць перевірки гальм, виходу помічника машиніста в машинне відділення локомотива (на МВРС- у вагони); виписок із основних наказів, інструкцій та інших документів, вимоги яких стосуються посадових обов'язків локомотивних бригад.

6 Після завершення періоду стажування закріплений машиніст і помічник машиніста надають дублеру помічника машиніста письмову рекомендацію (додаток 4 до цієї інструкції) про те, що він вивчив і має практичні навички обслуговування локомотива (локомотивів, МВРС), знає особливості дільниці обслуговування та забезпечить вимоги безпеки руху та охорони праці. Ця рекомендація зберігається в особовій справі помічника машиніста у відділі кадрів депо.

7 Якщо в процесі стажування дублер помічника машиніста не оволодів необхідними навичками чи отримав від локомотивної бригади, з якою він працював, машиніста-інструктора, заступника начальника депо з експлуатації незадовільну оцінку, то стажування (дублювання) новим наказом (розпорядженням) може бути подовжене.

8 Після успішного стажування помічника машиніста машиніст – інструктор перевіряє у нього знання діючих нормативних документів з безпеки руху та охорони праці, які стосуються виконання посадових обов'язків локомотивних бригад, наявність та заповнення технічного формуляру, наявність інструменту, необхідного для виконання обов'язків помічника машиніста, а потім записує в журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці про проведене стажування та допуск до роботи помічником машиніста.

9 Після проведення співбесіди із заступником начальника депо з експлуатації (начальником депо), одержання службового формуляра та талона попередження наказом начальника депо дублер призначається помічником машиніста локомотива (МВРС) для самостійної роботи та закріплюється за досвідченим машиністом, як правило, за тим, з яким він проходив стажування.

10 В період подальшої роботи помічник машиніста знаходиться під пильною увагою машиніста – інструктора. Згідно з порядком, встановленим начальником депо, в перші шість місяців самостійної роботи помічника машиніста з ним мають проводитись додаткові контрольно - інструкторські та раптові перевірки виконання посадових обов'язків, визначатись періодичність відвідування ним технічних занять та перевірки знань.

Додаток № 2
до інструкції ЦТ-
від “ ___ ” _____ 200__ р.

**Форма та положення про ведення службового формуляру
локомотивних бригад**

Форма ТУ-57
Затверджена УЗ в 2003 р.

Державна
адміністрація залізничного транспорту
України.

СЛУЖБОВИЙ ФОРМУЛЯР

машиніста (помічника машиніста)
локомотива.

Залізниця _____

Депо _____

Прізвище _____

Ім'я, п/б _____

Працює на посаді з _____

Видано ТЧ (ТЧЗЕ) _____
(підпис)

Початок _____ 200_ р.

Закінчено _____ 200_ р.

Положення

про формуляр машиніста (помічника машиніста)

1. Службовий формуляр машиніста, помічника машиніста є документом, в якому відображається робота локомотивної бригади:

- щодо дотримання встановлених вимог ПТЕ, інших нормативних документів Укрзалізниці, залізниці, депо стосовно кола обов'язків робітників локомотивних бригад;
- з водіння поїздів, виконанню маневрової роботи;
- по догляду за ТРС та дотриманням правил його експлуатації (приймання, здача, технічне обслуговування).

2. При виконанні посадових обов'язків службовий формуляр знаходиться у машиніста (помічника машиніста) та пред'являється на вимогу осіб, які повинні виконувати перевірки роботи локомотивних бригад і технічного стану локомотивів, з записом зауважень та рекомендацій у формуляр. До них відносяться:

- старші машиністи;
- машиністи-інструктори локомотивних бригад;
- інженери з безпеки руху локомотивних депо;
- ревізори з безпеки руху;
- начальник, головний інженер і заступники начальника локомотивного депо та служби ;

Записи проводяться за результатами: КІП, раптових перевірок, супроводу поїздів, перевірки швидкостемірних стрічок, проведення співбесіди, а також у випадку притягнення до дисциплінарної відповідальності, позбавлення талону попередження, за неналежне виконання посадових обов'язків.

3. Формуляр помічника машиніста додатково пред'являється на вимогу машиніста локомотива.

4. Після виконання запису проведених співбесід, заува-

М.П.

жень по роботі формуляри повертаються черговому локомотивному депо (підмінного пункту чи оборотного депо) до початку наступної поїздки (зміни) робітників локомотивної бригади.

5. У записах вказуються дата і час проведеної роботи, вид роботи, місце її проведення та результати (конкретні порушення з посиланням на пункти інструкцій, наказів та інших нормативних актів; зауваження, завдання, рекомендації, висновки співбесіди, вжиті заходи). Кожний запис у формулярі завіряється підписом посадової особи та чітко вказується її посада і прізвище. Машиніст ознайомлюється з зауваженнями з записом дати і розписом.

6. Усі записи в формуляр машиніста (помічника машиніста) заносяться послідовно, у порядку проведення роботи з локомотивною бригадою.

7. Начальник локомотивного депо, його заступник з експлуатації у встановлені посадовими нормативами терміни здійснюють перевірки службових формулярів машиністів (помічників машиністів). Перевірки порядку ведення формулярів мають право проводити також:

- начальник служби локомотивного господарства, його заступники, помічники і начальники відділів;
- начальник залізниці і його заступники;
- начальник Головного управління локомотивного господарства, його заступники, помічники, начальники відділів;
- Головні ревізори, ревізори з безпеки руху по локомотивному господарству апарату УРБ, РБ, ЦРБ.

8. Бланки формулярів зберігаються у відділі кадрів локомотивного депо і видаються машиністу начальником депо, помічнику машиніста – заступником начальника депо з експлуатації після проведення з ними співбесіди перед призначенням на посаду. При заміні формуляру після його закінчення формуляр ви-

дається машиністу (помічнику машиніста) без проведення співбесіди.

9. Видача формуляра реєструється в окремій книзі і він надається помічнику машиніста (машиністу) під розпис, Дані про кількість сторінок в формулярі завіряються підписом начальника (фахівця) відділу кадрів локомотивного депо й печаткою (штампом) депо.

10. При заміні в новий службовий формуляр машиністом-інструктором за своїм підписом вноситься запис про наявні у машиніста акти практичних випробувань і діючі висновки на право роботи машиніста (помічника машиніста) на дільницях обслуговування (станціях), про час проведення останньої контрольно-інструкторської поїздки, а також про час останньої перевірки формуляру керівниками депо за встановленою формою. Вірність запису завіряється підписом начальника (фахівця) відділу кадрів локомотивного депо і печаткою.

11. Порядок зберігання формулярів у локомотивному депо (підмінному пункті чи депо обороту), їх видача перед поїздкою працівникам локомотивних бригад і повернення на збереження після поїздки, а також порядок заміни формулярів встановлюється наказом начальника локомотивного депо.

12. По закінченню поїздки формуляр машиніста (помічника машиніста) здається черговому локомотивному депо встановленим порядком.

13. Машиніст (помічник машиніста) в виняткових випадках (втрата формуляру) допускається до роботи без формуляра тільки на одну поїздку (зміну) з дозволу начальника локомотивного депо або заступника начальника локомотивного депо з експлуатації з відповідним записом у розділі 8 “Зауваження” маршруту машиніста.

14. Використаний формуляр повинен зберігатися в відділі кадрів локомотивного депо впродовж двох років.

Розділ 1 (стор. 1-85)

1. Виписки з основних керівних документів (наказів) Укрзалізниці, начальників залізниці, служби локомотивного господарства та локомотивного депо з безпеки руху (по переліку затвердженому начальником депо).
2. Відмітки про проведені інструктажі з безпеки руху по випадках транспортних подій з вини локомотивних бригад (катастрофи, аварії, серйозні інциденти, інциденти), при перерві в роботі чи змінах на дільницях обслуговування.

Розділ 2 (стор. 86-100)

1. Виписки з наказу начальника залізниці, місцевих інструкцій про порядок випробування та перевірки дії гальм.
2. Виписки з місцевих інструкцій, ТРА станцій (по переліку інструкцій та ТРА затвердженому начальником депо) .
3. Виписки з наказів щодо встановлених швидкостей руху на перегонах і станціях по дільницям обслуговування (або видаються окремим додатком до технічного формуляра).
4. Виписки місць на перегонах та станціях з постійними і тривало діючими обмеженнями швидкості руху, розмивними місцями колії та земляного полотна.
5. Виписки місць розміщення пунктів контролю стану буксових вузлів рухомого складу та показників перегріву букс.
6. Виписки з наказів начальників залізниць про місця із зонами незадовільної роботи радіозв'язку по дільницям обслуговування .

Розділ 3 (стор. 101-130)

1. Особливості роботи та конструкції тягового рухомого складу (монтажні електричні схеми тягового рухомого складу, технічні дані та призначення апаратів, пневматичні схеми, затверджені аварійні електричні і пневматичні схеми роботи обладнання і апаратів, перелік несправностей механічного обладнання локомотивів і встановлені швидкості прямування в цих випадках).
2. Порядок дій в нестандартних ситуаціях, несправностях пристроїв СЦБ, АЛС, зв'язку, колії, контактної мережі, спрацюванню пристроїв ПОНАБ, ДИСК, КТСМ, АСКД-Б.
7. Встановлені норми витрат дизпалива і електроенергії на тягу поїздів (або видаються окремим додатком до технічного формуляра).

Розділ 4 (стор. 131-150)

1. Виписки з нормативних документів охорони праці, техніки безпеки.
2. Виписки з документів, по яким проводився інструктаж локомотивних бригад з питань охорони праці.

Розділ 5 (стор. 151-160)

1. Виписки з правил протипожежної безпеки тягового рухомого складу.
2. Правила застосування протипожежних засобів і порядок дій при виникненні пожежі на ТРС чи в складі поїзда.
3. Виписки місць огляду помічником машиніста машинного відділення тягового рухомого складу на шляху прямування .

Розділ 6 (стор. 161-170)

1. Виписки з правил перевезення небезпечних вантажів (НВ) і вибухових речовин (ВР).
2. Порядок дій в аварійних ситуаціях при наявності в поїзді НВ і ВР.

***Примітки.** 1. Розділ 6 ведеться в тих депо , локомотивні бригади яких пов'язані з перевезеннями небезпечних вантажів.*

2. Виходячи із місцевих умов, зміст технічного формуляра може бути розширеним та в ньому залишені чисті листи для внесення додаткових записів. В процесі роботи локомотивних бригад ними вносяться додаткові записи від руки або друкуються необхідні матеріали (додатками, вклейками чи файлами).

3. Технічний формуляр виготовляється друкарськими засобами, як правило, форматом А5 .

4. Цей технічний формуляр також заповнюється та використовується в роботі машиністом- інструктором локомотивних бригад (крім п.2 розділу1).

Додаток №4

до інструкції ЦТ-

від “ ____ “ _____ 200__ р.

Зразок рекомендації при призначенні на посаду помічника машиніста

Начальнику локомотивного
депо _____

Машиніста _____
(тип локомотива, МВРС)

(Прізвище, І. Б.)

Помічника машиніста _____
(тип локомотива, МВРС)

_____ (Прізвище, І. Б.)

РЕКОМЕНДАЦІЯ

Закріплений за нами дублер помічника машиніста _____
 _____ (тип локомотива, МВРС)
 _____ за період спільної ро-
 боти з _____ (Прізвище, ім`я, по-батькові)
 боти з _____ по _____ підготовлений до самостій-
 ної роботи на _____ та на дільницях :
 _____ (тип локомотива, МВРС)

_____ (перерахувати всі дільниці, на яких проводилася практична підготовка)

“ _____ “ _____ 200 __ р.

Підписи: машиніста _____

помічника машиніста _____